

İTÜ
DERS KATALOG FORMU
(COURSE CATALOGUE FORM)

Dersin Adı				Course Name		
Ses Ötesi ve Tıp Alanındaki Uygulamaları				Ultrasound and Applications in Medicine		
Kodu (Code)	Yarıyılı (Semester)	Kredisi (Local Credits)	AKTS Kredisi (ECTS Credits)	Ders Uygulaması, Saat/Hafta (Course Implementation, Hours/Week)		
				Ders (Theoretical)	Uygulama (Tutorial)	Laboratuvar (Laboratory)
EHB424 EHB 424E	7	3	5	3	-	-
Bölüm / Program (Department/Program)		Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Bölümü/Elektronik ve Haberleşme Müh. Programı (Electronics & Communication Eng. Department/ Electronics & Communication Eng. Programme)				
Dersin Türü (Course Type)		Seçimli (Elective)		Dersin Dili (Course Language)		Türkçe/İngilizce Turkish/English
Dersin Önkoşulları (Course Prerequisites)		EHB 313/313E min DD				
Dersin mesleki bileşene katkısı, % (Course Category by Content, %)		Temel Bilim (Basic Sciences)	Temel Mühendislik (Engineering Science)	Mühendislik Tasarım (Engineering Design)	İnsan ve Toplum Bilim (General Education)	
		20	30	50	-	
Dersin İçeriği (Course Description)		Sesötesi (ultrasonik) dalgaların propagasyonunda temel kavramlar; dalga denklemi, karakteristik empedans, difraksiyon, saçınım, odaklama, Doppler olayı, sesötesi dalgaların üretilmesi ve deteksiyonu. Hız ve zayıflama ölçüm yöntemleri. Sesötesi dalganın doku ile etkileşimi. Görüntüleme amacıyla kullanılan yöntemler: A ve M modu görüntüleme, statik ve dinamik (gerçek zaman) B modu görüntüleme. Üç boyutlu görüntüleme. Sesötesi yardımıyla dokuların karakterizasyonu, ses ötesi dalgaların biyolojik etkileri ve tedavi alanındaki uygulamaları. Basic features of ultrasound propagation; wave equation, characteristic impedance, diffraction, scattering, focusing, Doppler effect, generation and detection of ultrasound, velocity and attenuation measurement techniques. Interaction of ultrasonic waves with tissue. Imaging methods: A and M mode imaging, static and dynamic (real time) B mode imaging, three dimensional imaging, tissue characterization with ultrasound, biological effects of ultrasound, applications of ultrasound in therapy.				
Dersin Amacı (Course Objectives)		1. Öğrencilere sesötesi dalgalar hakkında temel kavramları vermek 2. Ses ötesi dalgaların tıbbi uygulama alanlarını tanıtmak 1. It is aimed to familiarize students with basic concepts of ultrasound waves 2. It is aimed to familiarize students with ultrasound waves' medical application areas				
Dersin Öğrenme Çıktıları (Course Learning Outcomes)		Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler aşağıda belirtilen konularda bilgi/beceri kazanır: I. Sesötesi dalgaların tıptaki yeri, önemi ve uygulamaları hakkında genel bilgi II. Sesötesi dalgaların propagasyonunda temel kavramlar III. Sesötesi dalgaların üretilmesi, deteksiyonu. Ultrasonik dönüştürücüler, gerçek zaman tarayıcıları. IV. Doppler olayı. V. Hız ve zayıflama ölçüm yöntemleri. VI. Sesötesi dalganın doku ile etkileşimi, dokuların karakterizasyonu. VII. Sesötesi dalgaların görüntüleme amacıyla kullanılması. VIII. Sesötesi dalgaların biyolojik etkileri ve tedavi alanındaki uygulamaları. Students who pass the course will get the necessary knowledge about the following subjects: I. Basic concepts; importance and applications of ultrasound waves in medicine II. Basic features of ultrasound propagation III. Generation and detection of ultrasound waves. Ultrasound transducers, real-time scanners IV. Doppler effect V. Velocity and attenuation measurement techniques VI. Interaction of ultrasonic waves with tissue, tissue characterization VII. Ultrasound imaging methods VIII. Biological effects of ultrasound waves and applications of ultrasound in therapy.				

Ders Kitabı (Textbook)	Frederick W. Kremkau, Diagnostic Ultrasound: Principles and Instruments, W.B. Saunders Company, 2005.		
Diğer Kaynaklar (Other References)	1- Peter Fish, Physics and Instrumentation of Diagnostic Medical Ultrasound, John Wiley & Sons, 1990. 2- Jerry L. Prince and Jonathan M. Links, Medical Imaging: Signals and Systems, Pearson Prentice Hall, 2006. 3- Ultrasound in medicine, ed. Francis A. Duck, Andrew C. Baker, Hazel C. Starritt, Bristol;Institute of Physics Pub., 1998. 4- Joseph L. Rose and Barry B. Goldberg, Basic Physics in Diagnostic Ultrasound, John Wiley & Sons, 1979. 5- P.N.T. Wells, Scientific Basis of Medical Imaging, Churchill Livingstone, 1982.		
Ödevler ve Projeler (Homework & Projects)	Öğrencilere dersi daha iyi anlamaları amacı ile dönem ödevi verilecektir.		
	Term papers will be assigned.		
Laboratuvar Uygulamaları (Laboratory Work)			
Bilgisayar Kullanımı (Computer Use)	Dönem ödevi için gerekli.		
	Required for the term paper.		
Diğer Uygulamalar (Other Activities)			
Başarı Değerlendirme Sistemi (Assessment Criteria)		Adedi (Quantity)	Değerlendirmedeki Katkısı, % (Effects on Grading, %)
	-		
	Yıl İçi Sınavları (Midterm Exams)	2	40
	Kısa Sınavlar (Quizzes)		
	Ödevler (Homework)		
	Projeler (Projects)		
	Dönem Ödevi/Projesi (Term Paper/Project)	1	20
	Laboratuvar Uygulaması (Laboratory Work)		
	Diğer Uygulamalar (Other Activities)		
	Final Sınavı (Final Exam)	1	40

DERS PLANI

Hafta	Konular	Dersin Çıktıları
1	Ders hakkında bilgi. Genel tanımlar. Sesötesi (ultrasonik) dalgaların tıptaki yeri, önemi ve uygulamaları hakkında genel sunum.	I
2	Sesötesi dalgaların propagasyonunda temel kavramlar; dalga denklemi, karakteristik empedans. Empedans uydurma.	II
3	Snell yasası, yansıma, difraksiyon, saçınım, odaklama.	II
4	Sesötesi dalgaların üretilmesi ve deteksiyonu. Ultrasonik dönüştürücüler.	II-III
5	Gerçek zaman tarayıcıları. Fazlı diziler. Doppler olayı.	III-IV
6	Gerçek zaman tarayıcıları. Fazlı diziler. Doppler olayı.-I	
7	Doppler olayı (devam), renkli Doppler.	IV
8	Hız ve zayıflama ölçüm yöntemleri.	V
9	Sesötesi dalganın doku ile etkileşimi. Sesötesi dalgalar yardımıyla dokuların karakterizasyonu.	VI
10	Görüntüleme amacıyla kullanılan yöntemler: A ve M modu görüntüleme. Zaman-kazanç kompanzasyonu.	VII
11	Statik ve dinamik (gerçek zaman) B modu görüntüleme. Ekokardiyografi. Üç boyutlu ultrasonografi. Eksenel ve açısız çözünürlük.	VII
12	Sesötesi dalgaların biyolojik etkileri ve tedavi alanındaki uygulamaları.-I	VIII
13	Sesötesi dalgaların tedavi alanındaki uygulamaları –II	VIII
14	İleri konular.	VIII

COURSE PLAN

Weeks	Topics	Course Outcomes
1	Introduction, overview of topics covered in this course. Basic concepts. Importance and applications of ultrasound waves in medicine.	I
2	Basic features of ultrasound propagation; wave equation, characteristic impedance, impedance matching.	II
3	Snell's law, reflection, diffraction, scattering and focusing.	II
4	Generation and detection of ultrasound waves. Ultrasound transducers.	II-III
5	Real time scanners. Phased arrays. Doppler effect.	III-IV
6	Midterm Examination I. Explanation/description of term paper subjects.	
7	Doppler effect (continued), color Doppler.	IV
8	Velocity and attenuation measurement techniques.	V
9	Interaction of ultrasonic waves with tissue. Tissue characterization with ultrasound.	VI
10	Imaging methods: A and M mode imaging. Time-gain compensation.	VII
11	Static and dynamic (real time) B-mode imaging. Echocardiography. Three dimensional ultrasonography. Axial and angular resolutions.	VII
12	Biological effects of ultrasound waves and applications of ultrasound in therapy.	VIII
13	Applications of ultrasound in therapy-II.	VIII
14	Advanced topics.	VIII

Dersin Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği Programı Çıktılarına Katkısı

T: Tam, K: Kısmen, Y: Yok

	ELEKTRONİK VE HABERLEŞME MÜHENDİSLİĞİ PROGRAM ÇIKTILARI	Katkı Seviyesi		
		T	K	Y
1	Matematik, Temel Bilim ve Mühendislik bilgilerini Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği alanında uygulama becerisi	X		
2	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği alanında deney tasarlama, yürütme ve sonuçları yorumlama becerisi			X
3	Amaca yönelik sistem, sistem bileşenleri ve süreçlerini, ekonomik, çevresel, sosyal, politik, etik, sağlık, üretilebilirlik ve sürdürülebilirlik gibi gerçek kısıtlar altında tasarlayabilme becerisi		X	
4	Çok disiplinli konularda çalışma yetisi		X	
5	Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği alanında problemleri tanımlama, modelleme ve çözme becerisi		X	
6	Mesleki ve etik sorumlulukların doğru algılanması		X	
7	Etkin iletişim kurma becerisi			X
8	Mühendislik uygulamalarının toplumsal, küresel, ekonomik ve çevresel düzeyde etkilerinin doğru algılanması		X	
9	Yaşam boyu öğrenme ve alanındaki gelişmeleri izleyebilme becerisi		X	
10	Güncel sorunlar konusunda bilinç		X	
11	Modern mühendislik araç, yöntem ve yetilerini mühendislik uygulamalarında kullanabilme becerisi		X	
12	Kalite bilinci		X	
13	Bireysel ve takım içinde çalışma becerisi		X	

Contribution of the Course to Electronics&Communication Engineering Programme

C: Completely, P: Partially, N: None

	ELECTRONICS&COMMUNICATION ENGINEERING PROGRAM OUTCOMES	Level of Contribution		
		C	P	N
1	An ability to apply knowledge of mathematics, science, and engineering to Electronics & Communication Engineering problems	X		
2	An ability to design and conduct experiments, and to analyze and interpret gathered data			X
3	An ability to design a system, component, or process to meet desired needs within realistic constraints such as economic, environmental, social, political, ethical, health and safety, manufacturability, and sustainability		X	
4	An ability to function on multi-disciplinary teams		X	
5	An ability to identify, formulate, and solve Electronics & Communication Engineering problems		X	
6	An understanding of professional and ethical responsibility		X	
7	An ability for effective communication			X
8	An ability to understand and correctly interpret the impact of engineering solutions in a social/global context		X	
9	An ability to engage in life-long learning to follow developments in Electronics & Communication Engineering		X	
10	A knowledge and understanding of contemporary issues		X	
11	An ability to skillfully use modern engineering tools and techniques necessary for engineering design, analysis and applications		X	
12	A recognition of the need for quality		X	
13	An ability to function individually as well as part of a team		X	

<u>Düzenleyen (Prepared by)</u>	<u>Tarih (Date)</u> 09.04.2013	<u>İmza (Signature)</u>